1853. N°. 45

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 15 APRIL.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 14 April.

Sedert November sluimerde de zaak van het Huiszittenhuis. Men was in schikking gekomen; de Raad echter kon er geene uitvoering aan geven voor dat op de verzoekschriften van partijen aan Z. M. den Koning, tot verlof om de fondsen op het Grootboek ten name van Mren Regenten der Huiszitten- en Diaconie-Armen, op naam van de Diaconie der Ned. Herv. Gemeente over te schrijven, gunstig zou besloten zijn.

Men had dezer dagen vernomen, dat de Minister van Binnenl. Zaken in wiens handen die verzoekschriften waren gesteld, daarin nu geen bezwaar zag, en thans zijn de besluiten ontvangen, dat het Z. M. den Koning behaagd heeft door gunstige beschikking op die verzoekschriften, een verschil te doen eindigen, dat door het gansche land eene treurige vermaardheid had gekregen, dat veel leeds had berokkend, dat zoo vele belangen benadeelde, en naar welks bevrediging, allen die de waarde van vrede en eensgezindheid op prijs stellen, reeds zoo veel tijd met groot verlangen hadden uitgezien. Algemeen zal wel de vreugde zijn, dat na zoo langen duur, en bezorgdheid voor een langdurig en kostbaar regtsgeding, thans de bevrediging van dit geschil daar is, en de geheele zaak hare eindregeling nabij.

— Op het verzoekschrift aan Z. M. ten opzigte der R. K. Hierarchie bij den Kerkeraad der Ned. Herv. gemeente, tot heden namiddag ter teekening hebbende gelegen, hebben 3254 personen geteekend.

— De metselaarsknecht die Maandag jl. van een dak gevallen is, leeft nog; doch verkeert in even bedenkelijken toestand.

— De *Times* en het *Journal des Débats* deelen thans den zakelijken inhoud mede van het Utrechtsche adres aan Z. M.

— Uit Madrid wordt per telegraaf van den 9den berigt, dat het Ministerie zijn ontslag aan de Koningin had gevraagd en deze de zaak 24 uren in beraad zou nemen.

's GRAVENHAGE, 14 April.

Bij besluit van den 13den dezer, heeft Z. M. ten gevolge van het overlijden van F. W. F. T. Baron van Pallandt van Keppel, in leven Kommandeur der Duitsche Orde, balije van Utrecht, vergund de opklimming der Kommandeuren en van den eersten Jonkheer in gemelde orde, welke ten gevolge van genoemd overlijden kan plaats hebben; en te agreëren: 1°. de opklimming van R. F. C. Baron Bentink van Schoonheten, tot jongsten Commandeur; en 2°. de toelating van H. R. W. Baron van Goltstein tot 2den Jonkheer.

— Bij Kon. besluit van den 10den dezer, is benoemd tot Ontvanger der registratie en domeinen te Hoorn, de Heer Mr. H. J. D. Graafland, thans Ontvanger te Waalwijk.

— Men verneemt dat Z. K. H. Prins Hendrik zich eerstdaags naar Weimar begeven doch er slechts korten tijd vertoeven zal, daar de Prins alsdan herwaarts zal terugkeeren om zijne Moeder af te halen, die ter bijwoning van 's Prinsen echtverbindtenis, mede naar Weimar zal vertrekken.

— De Ministerraad houdt bijna dagelijks zeer drukke vergaderingen.

— Eergisteren is er bij een voornaam ingezeten dezer stad, den Heer v. M., een zeer belangrijke diefstal gepleegd. Die Heer had eene aanzienlijke waarde, men spreekt van ongeveer f 90,000, uit bankpapier, coupons, enz. bestaande, in eenen blikken trommel bewaard. Gelukkig is de dief in tijds ontdekt, terwijl de aanzienlijke waarde nog geheel onaangeroerd was; zoodat de eigenaar er met den schrik is afgekomen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 13 April.

Onder de in deze zitting ingekomen stukken behooren onder anderen de navolgende wets-ontwerpen: Een wets-ontwerp houdende wijzigingen van Hoofdst. III der Staatsbegrooting van 1852 (onderstand van behoeftige Nederlanders buiten 's lands); een wets-ontwerp tot regeling van de zamenstelling der regterlijke magt en van het beleid der justitie; wets-ontwerp tot naturalisatie van 10 personen. Voorts de rekening van het fonds voor de kolonisatie van behoeftigen van 1851; de opgave van verkochte domeinen en den afkoop van domaniale tienden enz. over 1852; een aantal verzoekschriften waaronder 185 tegen de wet op het armbestuur; gedrukte stukken betrekkelijk den handel en scheepvaart in vreemde landen; eene missive van den Heer Boreel van Hogelanden die, ten gevolge van bijzondere omstandigheden, zijn ontslag als lid der Kamer neemt.

De Kamer heeft bepaald dat het ontwerp van gewijzigd reglement voor de openbaarmaking van het verhandelde in de beide Kamers der Staten-Generaal in behandeling zal genomen worden op aanstaanden Maandag.

De Heer van Doorn heeft daarop verlof gevraagd en bekomen, tot het rigten van vragen aan de Regering nopens de regeling van het R. K. kerkgenootschap in Nederland. De Heer van Doorn heeft die vragen onmiddelijk gedaan en dit heeft aanleiding gegeven tot eene langdurige beraadslaging, waaraan de Heeren van Hall, Gevers van Endegeest, Groen van Prinsterer en Mettman, zoo mede de Minister van de R. K. Eeredienst, Buitenl. Zaken en Herv. Eeredienst bij herhaling hebben deelgenomen.

De Minister van Justitie, voorloopig belast met het Ministerie voor de zaken der R. Kath. Eeredienst, zegt het navolgende:

»Mijne Heeren, de Regering kon verwachten, dat de Staten-Generaal zouden wenschen inlichtingen te ontvangen omtrent de nieuwe organisatie der R. Kath. kerk hier te lande, en het is daarom dat zij zich heeft voorbereid om onmiddelijk aan dien wensch te kunnen voldoen. Ik heb dienvolgens de eer het navolgende mede te deelen, waaruit de Kamer den loop dezer zaak volledig zal leeren kennen.

Daarna spreekt de Minister van de behandeling dier zaak bij gelegenheid der begrootingen in 1851, 52 en 53, en overgaande tot het verslag der onderhandelingen zegt hij:

»Bij missive van den Internuntius van den Pauselijken Stoel bij ons Hof, dd. 9 Dec. 1851, werd aan het gouvernement te kennen gegeven, dat de Paus uit de door de Regering aan de Staten-Generaal gedane en door dezen gunstig opgenomene mededeeling, geantwoord hebbende, dat de organisatie der R. K. kerk tot stand kon worden gebragt, van meening was dat het tijdstip om daartoe over te gaan, was genaderd, doch dat men wenschte de inzigten dier Regering te kennen over het voortdurend bestaan van het in 1827 gesloten, doch onuitgevoerd gebleven Concordaat.

»Den 24sten Maart 1852 werd op die mededeeling door den Minister van Buitenl. Zaken geantwoord, dat, volgens de beginselen der Grondwet, ieder kerkgenootschap zijne eigene organisatie kan daarstellen, behoudens zijne ondergeschiktheid aan de wetten van den Staat; dat echter, wanneer van die vrijheid gebruik wordt gemaakt, de Staat ontslagen zal zijn van de verbindtenissen, bij het Concordaat van 1827 aangegaan.

»De verdere briefwisseling heeft uitsluitend tot dit laatste punt betrekking gehad.

»De Internuntius beantwoordde den 23sten Junij 1852, het dezerzijdsch schrijven van 24 Maart, en stelde voor, het bedoelde concordaat ter zijde te stellen, zonder het echter vervallen te verklaren.

»Den 24sten Augustus opvolgend werd door den Minister van Buitenl. Zaken betoogd, dat bij de eventuëele organisatie der R. K. kerk, het concordaat noodzakelijk moest vervallen, dat men zich met geene ter zijde stelling kon vergenoegen, en dat al de aangegane verbindtenissen voor goed moesten worden vernietigd, waaromtrent eene stellige verklaring van de zijde van het Hof van Rome werd verzocht.

»Dergelijke verklaring werd den 17den September jl. door den Internuntius, op uitdrukkelijken last van den Paus gegeven, waarmede dezerzijds den 16den der volgende maand genoegen werd genomen.

»Zoo is de zaak tot een einde gebragt.

Vervolgens de door den Paus bekende organisatie mededeelende, zegt hij nog:

»Éene omstandigheid vermeen ik er echter nog bij te moeten voegen, zij is deze: in de hiervoren medegedeelde briefwisseling tusschen onze Regering en het Hof van Rome, is van onze zijde meermalen het verlangen te kennen gegeven om voorloopige mededeeling te ontvangen van de wijze waarop, en den tijd wanneer tot de organisatie zoude worden overgegaan; had het Hof van Rome aan dit verlangen gevolg gegeven, dan zoude welligt, door eene gepaste raadgeving, voorkomen zijn het *minder gepaste*, dat men in den nu gebezigden vorm aantreft, en waardoor bij zeer velen onzer landgenooten

een ongunstigen indruk is ontstaan, dien het zoo heilzaam zou zijn geweest te vermijden.

»Alvorens deze mededeeling te eindigen, zij het mij vergund te herinneren, hoewel zulks voor deze vergadering onnoodig mag schijnen, dat het hier geldt een maatregel van zuiver godsdienstigen aard; dat de nieuwe regeling der R. K. kerk onmogelijk eenig nadeel noch hinder aan andere kerkgenootschappen kan toebrengen, dat die regeling ook tot geene gevolgen in het burgerlijk leven kan leiden en dat overigens door de Regering naauwlettend zal worden toegezien, dat ieder kerkgenootschap zich houde binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat; — wat dit laatste betreft, geef ik bij deze de plegtige verzekering, dat ik, als Minister van Justitie, met de meeste zorg, daartoe zal bijdragen.

»Moge deze mededeeling strekken tot bevordering van eensgezindheid en van opregte verdraagzaamheid onder alle geloofsbelijdenissen van ons Rijk."

De Heer van Doorn dankt voor de ontvangene mededeelingen. Hij gelooft dat de zaak nu tot meerdere klaarheid is gekomen.

Nadat de beide Ministers van Eeredienst nog het woord hadden gevoerd, zegt de Heer Gevers van Endegeest dat het weinige, wat men van den kant van het Ministerie gehoord heeft, eigenlijk daarop nederkomt, dat door de Regering na den 29sten November jl., niets is gedaan. De geheele houding der Regering, het stilzwijgen in het officieële dagblad, toont aan, dat van hare zijde schier niets gedaan werd. Uit de mededeeling van 29 Nov. jl. was gebleken, dat, met wederzijdsch goedvinden, het vroegere gesloten Concordaat geheel was te niet gedaan en alle verbindtenissen, daaruit voortvloeijende, als vervallen werden beschouwd. Door de Regering werd alzoo er gaaf in toegestemd, dat met het Concordaat ook wegvielen sommige heilzame bepalingen, die daarin waren vervat. Spreker geeft zijne bevreemding te kennen, dat de Regering niet voorzien heeft den indruk, die deze invoering der Bisdommen en die regeling der R. K. Kerk op het grootste deel der bevolking zou maken. Dan had de Regering den loop der gebeurtenissen omstandig aan het volk moeten kenbaar en alle inlichtingen openbaar maken. Het Nederl. Volk had er regt op, op zoodanige wijze te worden ingelicht en niet van ter zijde en uit den vreemde zoodanige berigten te moeten vernemen. Wat heeft de Regering gedaan, om tot een goed einde te komen? Wat heeft onze Gezant te Rome gedaan? Niets, alles is buiten hen omgegaan. Zoodanige wijze van handelen zou tot de vraag kunnen aanleiding geven, wat we dan met een Gezant te Rome te doen hebben? Het komt spreker ongeloofelijk voor, dat men geene betere resultaten had kunnen verkrijgen, zoo men den Internuntius de ernstige gevolgen eener zoo plotselinge regeling had voorgehouden. Hij hoopt, dat de waardigheid van het Nederlandsche Volk alsnog door een openlijk protest zal worden gehandhaafd. Hij vreest, dat door deze zaak veel kwaads is gesticht. Hij besluit met de bede, dat de Voorzienigheid de harten tot vrede, verdraagzaamheid en liefde stemme; dat men, ondanks al het voorgevalle, in Nederland moge voortgaan, elkander de broederhand te geven; dat men niet uit het oog verlieze, dat alle zonen zijn van hetzelfde Vaderland, kinderen van denzelfden geboortegrond, dienaren van denzelfden Heer! Hij hoopt dan ook, dat de gerezen klove spoedig geheel moge worden gesloten.

De Heer van Hall en Groen hebben echter hun oordeel opgeschort tot na de inzage der stukken. Op de vraag van den Heer van Hall of de Bisschoppen door den Paus benoemd zijn, is een bevestigend antwoord gegeven.

De Heer Meiman heeft meer bepaald aangedrongen op de volledige vrijheid van het Hervormd kerkgenootschap, en bijzonder op de intrekking der elf reserves, die bij de goedkeuring van het reglement voor dat kerkgenootschap zijn gemaakt.

Niemand meer het woord vragende, worden de beraadslagingen gesloten; — waarna de zitting wordt opgeheven.

IJSSELSTEIN, 8 April.

De op heden alhier voor de eerste maal gehoudene voorjaars veemarkt heeft de algemeene verwachting zeer overtroffen, daar er ongeveer 300 stuks vee ter markt waren gebragt, waaronder zeer schoone paarden en koebeesten. Door de levendigheid van den handel wierden er hooge prijzen besteed; en de gunstige gelegenheid werd algemeen geroemd. Met grond mag men veronderstellen dat de eerste hier ter stede te houden najaars veemarkt niet onaanzienlijker zal zijn, en volkomen aan de verwachting zal beantwoorden. (*Utr. Cour.*)

HARDERWIJK, 12 April.

Den 29sten dezer zal van hier vertrekken een detachement, sterk 120 Onder-Officieren en manschappen, om op den 30sten daaraanvolgende over te gaan aan boord van het schip Batavia, gezagvoerder H. Poort, op stroom te Rotterdam, bestemd naar de Oost-Indië, onder bevel van den 1sten Luitenant der infanterie J. van Pabst, van verlof naar Java terugkeerende, onder medegeleide van den 2den Luitenant H. F. van Heumen van de infanterie, den 2den Luitenant der artillerie J. O. Gobius, den Officier van Gezondheid 3de klasse L. J. de Roock en de Apothecars J. J. Altheer en P. G. Weyers. (*N. R. C.*)

NIJMEGEN, 12 April.

Den 29sten Maart ll. werd op een, aan den gemeenteraad gedaan verzoek tot plaatsing van 473 personen op de lijst van kiezers, ten aanzien van 402, die aangeslagen waren in de primitive kohieren en zich tot suppletie of voor het geheel van den census in het 4de kwartaal, dienst 1852—1853, hadden aangegeven, beslist, dat de betaling in het 4de kwartaal *niet* als aanslag kon worden aangenomen. In dit besluit niet berustende, is deze zaak aan de Arrond.-Regtbank onderworpen. Ter teregtzitting van heden werd echter door den Heer Officier Mr. A. F. G. van Trojen, kenbaar gemaakt, dat het hem gebleken was, dat er gewigtige vermoedens aanwezig waren, dat een of meer aanslagbilletten van valschheid of vervalsching moest worden verdacht; met dat gevolg, dat hij incidenteel requireerde, dat dat de stukken wederom in handen van het O. M. zouden worden gesteld, ten einde bij den bevoegden Regter in Strafzaken te worden onderzocht. De uitspraak hierop is bepaald ter buitengewone civile teregtzitting van Woensdag. (*Hbl.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

ROME, 3 April.

Nadat het plan, om ons leger uit R. K. vrijwilligers zamen te stellen, onuitvoerbaar is gebleken, daar men wel genoegzame Officieren, maar geene soldaten heeft kunnen bekomen, is men tot het oude stelsel om rekruten te werven, moeten terug keeren. Volgens dit reglement, uit 154 art. bestaande, moeten de manschappen, volgens art. 18, allen het R. K. geloof belijden; andere gezindten worden afgewezen. De diensttijd is 4 jaren; ieder rekruut bekomt 30 scudi (45 th.) en de werver voor elk te leveren rekruut 10 scudi belooning,

— De Paus heeft aan den Burgemeester van Aken, den Heer Nellessen, de Christus-orde geschonken, ter belooning voor den ijver, welke hij ter uitbreiding van het R. K. geloof aan den dag heeft gelegd. Gelijke ridderorden zullen, zoo men verzekert, ook geschonken worden aan ijveraars in Engeland, Holland en Brabant.

— De nieuwe geldleening met de Heeren Rothschild is, zoo men zegt, 30 Maart tot stand gekomen en bedraagt 20 millioen frs.

PRUISSEN.

BERLIJN, 11 April.

Gisteren heeft de Kamer de belasting goedgekeurd op de netto inkomsten der ijzeren spoorwegen. Het ontwerp bepaalt als belasting 1/40 deel als de winst is onder de 4 pCt.; 1/10 als die is van 4 tot 5 pCt. en 1/5 als de winst meer dan 5 pCt. bedraagt.

LUXEMBURG.

De bouwmeesters zijn uitgenoodigd een plan in te zenden voor een nationaal paleis alhier. Het gebouw zal tot woning dienen voor den Prins Stadhouder en o. a. moeten bevatten eene ruime zaal tot zitting van Gedeput. Staten, welke thans in het Stadhuis zitting houden. De Regering heeft tot den bouw reeds voor jaren eenige oude huizen aangekocht, die voor dat paleis kunnen aangewend worden. Deze bouw zal 200,000 frs. kosten; voor het beste plan wordt eene premie van 800 frs. uitgeloofd.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 10 April.

Het besluit is uitgevaardigd, waarbij Hongarije in 5 districten wordt verdeeld, elk met een Onder-Gouverneur aan 't hoofd. De zetels dezer stedehouders zullen zijn te Presburg, Buda, Kaschau, Groswardein en Oedenburg.

— Door den omgaanden Szegediner krijgsraad te Csongrad zijn den 19den Maart 9 personen doodgeschoten, die bij eene Hongaarsche bende behoord hadden. Behalve deze, zijn van den 12den Februarij in Oostenrijk 39 personen om staatkundige misdaden opgehangen en 11 doodgeschoten.

TURKYE.

KONSTANTINOPEL, 2 April.

Men heeft per telegraaf het berigt ontvangen, dat de eischen van den Prins Menzikoff, de 6 volgende punten betreffen: 1°. Dat ten aanzien der heilige plaatsen niet zonder Rusland worde beslist. 2°. het sluiten van een verdrag, waarbij Rusland gemagtigd wordt om zijn bondgenoot tot in de Dardanellen te verdedigen. 3°. Wijzigingen der grenzen van Georgië. 4°. Opperleenheerschappij van Rusland over Montenegro, welks onafhankelijkheid door de Porte wordt erkend. 5°. Onafhankelijkheid van de Christenen in de Levant ter zake van de uitoefening hunner godsdienst, en 6°. Eventuele bezetting der Donau Vorstendommen, om den revolutionairen geest te onderdrukken.

VEREENIGDE STATEN.

In de jongste New-Yorksche dagbladen, van den 29sten Maart jl., wordt geruchtsgewijze gemeld dat de nieuwe President der Unie, de Heer Pierce, besloten zou hebben de door het vorig kabinet tegen Japan ondernomen expeditie niet verder voort te zetten, uit hoofde dat zij niet sterk genoeg zou zijn om de Japansche regering te dwingen en niet geschikt om haar te overreden tot inwilliging van het verlangen der Vereenigde Staten.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 7 tot en met den 13 April 1853.

BEVALLEN: M. Cattin, geb. Hogeveen, D. — A. Beurse, geb. van Tol, D. — J. van der Reek, geb. Schaft, Z. — J. E. de Neys, geb. Lory, D. — L. C. Menyn, geb. Ebberly, Z. — M. Leemans, geb. Teske, D. — P. J. M. Aalbersberg, geb. Philippin, D. — M. Nieuwenburg, geb. Smit, D. — N. Fortrie, geb. Lambooy, D. — C. Verstraaten, geb. Slegtenhorst, Z. — C. M. Mervel, D. — E. van Wouw, geb. Steenbeeker, D. — J. E. Koomen, geb. de Klerk, Z. — A. Kamlebeen, geb. van Veen, Z. levenl. — G. C. M. Montagne, geb. Landa, Z. — A. Beekman, geb. Bla-

ser, Z. — E. S. de Lange, geb. Starkenburg, D. — C. J. van Beek, geb. van Egmond, Z. — M. Rozier, geb. Cornelisse, D. — S. van den Berg, geb. Boonefaas, D. — J. Heuzen, geb. Ossevoort, D. — C. J. J. Pierlot, geb. van der Klugt, D. — M. Briejeer, geb. Bosmaar, Z. — M. J. Broekhoff, geb. van Trotsenburg, Z. — E. de Geus, Z. — A. J. Bonte, geb. Tangen, D. — E. Bon, geb. van den Burg, D. — M. C. du Pon, geb. Verhulst, D. — A. G. Helmerhorst, Z.

GEHUWD: A. J. Oostveen, Jm. en W. Halfheer, Jd. — C. van den Berg, Jm. en M. H. Bentz, Jd. — B. Albert, Jm. en A. Devilee, Jd.

OVERLEDEN: J. J. Savoor, Z., 8 d. — H. van der Zeeuw, Z., 2 j. — C. J. M. Willemson, D., 4 j. en 6 m. — J. S. Sjardijn, Z., 6 m. — J. Leget, 50 j. — Corna. Huba. van den Hoed, 35 j. — J. van Welzen, 78 j. — P. Roesen, 79 j. — M. C. van der Ploeg, D., 7 w. — Anna Marga. Langeveld, 21 j. — J. van der Kamp, Z., 11 w. — S. Pama de Kempenaer, geb. Weveringh, 88 j. — J. J. A. van Dooremaalen, Z., 3 m. — Jannetje van der Burgh, 80 j. — J. H. Harland, Z., 4 m. — H. van der Sluis, Z., 15 j. — P. Miejog, 79 j.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN herinneren bij deze aan de belanghebbenden de bepalingen der Wet van den 22sten April 1852, (*Staatsblad* N°. 61) tot herziening van de wetgeving op het regt van Patent, waarvan § 12 luidt als volgt: »De patentpligtigen kunnen de ruimte hunner »vaartuigen aangeven, overeenkomstig de meting daarvan door een beëedigd »Scheepsmeter van Rijkswege gedaan, mits die meting niet ouder zij dan »*vijf* jaren en bij het doen der aangifte, de meetbrief vertoond worde," — zoodat de meetbrieven der Vaartuigen vóór 1848 afgegeven, voor het aanstaande dienstjaar 1853 en 1854 niet meer kunnen gelden, alzoo de eigenaars, vaste huurders of andere vaste gebruikers van binnenvaartuigen, die niet voorzien mogten wezen van een' lateren meetbrief, verpligt zijn voor de aangifte van het dienstjaar 1853 en 54, hunne schepen of schuiten te doen hermeten; waarop in het vervolg naauwkeurig zal worden acht gegeven.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 14 April 1853. J. C. BUCAILLE, *Weth. l. B.*
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN, —

Gehad hebbende de navolgende verzoeken tot bekoming der vereischte vergunningen, als:

1°. Van GERRIT WILHELMY DAMSTÉ, zonder beroep, wonende alhier, tot het plaatsen van een *Koffijbranders Fournuis* en *Tabakseest* in zijn Woonhuis op den hoek der Maarsmansteeg geteekend Wijk IV. N°. 93, waaraan het daarnevens gelegen perceel N°. 94 zal worden verheeld.

2°. Van WILLEM VAN DORP, Goud- en Zilversmid binnen deze Gemeente om in het huis in de Donkersteeg, Wijk VI. N°. 85 een *Goudsmids Fournuis* te mogen plaatsen, en

3°. Van PIETER VAN DER KAAY, Zilversmid mede alhier woonachtig, tot het plaatsen van een *Zilversmids Fournuis*, in het huis aan de Langebrug, Wijk IV. N°. 406.

Gelet op Zr. Ms. besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken;

Brengen bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbenden, dat tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van naastbijgelegene en belendende Panden, ten opzigte der Informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd, op het Raadhuis dezer Gemeente op Maandag den 18den April aanstaande, des middags ten twaalf ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen opgemelde verzoeken op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden, zich tegen de inwilliging daarvan niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
LEYDEN, 14 April 1853. J. C. BUCAILLE, *Weth. l. B.*
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

LEYDEN, 12 April 1853. De Kerkeraden der Remonstrantsch Gereformeerde gemeente te *Leyden* en *Noordwijk*, overgaande om in de aanstaande vacature te voorzien, door het vertrek van Ds. van der Pot naar Rotterdam, hebben daartoe de volgende nominatie van Predikanten gevormd: DD. Maronier, te Zevenhuizen; Cohen Stuart, te Alkmaar en van Leeuwen, te Zegwaard.

MONNICKENDAM, 11 April 1853. Ter vervulling der vacature ontstaan door het overlijden van Ds. J. van der Ven, Pz., heeft de Kerkeraad geformeerd het onderstaande 12-tal Predikanten, alphab.: DD. Barger, Delfshaven; Clant, Loosduinen; Fabius, Broek in Waterland; Felix, Opheusden; Molenaar, Scheveningen; Nyhoff, Vaassen; Osti, Putten; van Rhyn, Nieuw-Loosdrecht; Talma, Vreeland; Verhoeff, Sluis; de Vijver, Katwijk aan Zee en Werndly, Ransdorp, c. a.

— Bij besluit van den 5den dezer, heeft Z. M. goedgekeurd de beroepingen van Predikanten, als volgt: van Herkingen, onder de classis van Brielle, op J. H. L. Terwogt, Candidaat bij het prov. kerkbestuur van Gelderland; van St. Philipsland, onder de classis van Zierikzee, op L. van Daalen, Candidaat bij het prov. kerkbestuur van Utrecht; van Hantum en Hantumhuizen, onder de classis van Dokkum, op L. Kijlstra, Predikant te Oppenhuizen; van Noordwolde, onder de classis van Onderdendam, op J. W. E. Deussen, Candidaat bij het prov. kerkbestuur van Drenthe.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 9den April de Heeren W. Tadema, van Makkum, en J. K. Schonegevel, van Dokkum, beide in de Regten, met *Theses*.

De Ondergeteekenden daartoe aangezocht, en heenwijzende naar N°. 44 der *Leydsche Courant*, onder artikel *Zuid-Afrika*, verklaren zich bereid, om gaven der liefde ten behoeve van de bewoners der Transvaal-Republiek, die allen van Nederlandsche afkomst zijn, te ontvangen en daarvan in deze Courant opgaaf te doen.

LEYDEN, 13 April 1853. J. TICHLER,
CHR. KRABBE.

Nog nader ontvangen bij Ds. INCKEL voor *Urk*, gecollecteerd in de Luth. kerk *f* 1.—, in de Hoogelandsche kerk een Coupon groot *f* 2.47⁵, een Coup. groot *f* 1.48⁵ en 50 Cts met het bijschrift: *weinig maar uit een goed hart*; onder Lett. Z. *f* 2.—; alzoo in het geheel *f* 89.77.

ADVERTENTIEN.

Op den 10den April 1853, overleed te LEYDEN Vrouwe SUSANNA WEVERINGH, Weduwe PIETER PAMA DE KEMPENAER, na eene zeer korte ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 88 jaren.

Heden overleed in den ouderdom van 26 jaren, mijn geliefde Echtgenoote JOHANNA SUSANNA VAN AS, mij nalatende een Kind, te jong om haar verlies te beseffen.

LEYDEN, 13 April 1853. C. C. BENDER.
Algemeene Kennisgeving.

Voor de menigvuldige blijken van belangstelling en deelneming, ons betoond, zoowel bij de kortstondige ziekte, als bij het overlijden van onze dierbare Moeder en Behuwd-Moeder, betuigen wij langs dezen thans gebruikelijken weg, onzen hartelijken dank.

C. S. BEVEL,
LEYDEN, 14 April 1853. Uit aller Naam.

Ik Ondergeteekende verklaar bij deze, dat de Heer J. J. ZUUR, *Koopman in IJzerwaren*, op de Hoogewoerd, geheel onschuldig is aan het verspreide, voor hem lasterlijke gerucht, alsof ik uit zijne dienst ware ontslagen, omdat ik *niet Roomsch* was. Gedurende 17 jaar ben ik bij ZEd. trouw en eerlijk, volgens ZEd. volkomen naar mijn genoegen gegeven attest, werkzaam geweest, en heb in waarheid ZEd. nooit, over die zoo bedroevende partijdigheid hooren spreken; integendeel verwonderde het mij, dat de meeste Dienstboden, Ambachtslieden, Leveranciers, nog al niet onbelangrijk, alle Protestanten waren, waarover door ZEd. nimmer eenige aanmerking is gemaakt. Het is dus betreurend, dat in het tegenwoordige tijdstip, iemand zoo partijdig, welligt door lage benijders wordt ter sprake gebragt, om òf zijn persoon òf zijne zaken daardoor te zoeken te benadeelen. Een ieder wordt dus verzocht aan die lasterlijke verspreiding geen geloof te hechten, maar dat ieder, van welk geloof ook, zijne loyale onpartijdigheid navolge.

LEYDEN, 14 April 1853. J. DE GRAAFF.

VERKOOPING,

op Maandag en Dingsdag 18 en 19 April 1853, des voormiddags ten 10 ure, aan het Huis in de Nieuwsteeg te *Leyden*, Wijk VI. N°. 693, van de navolgende goed geconditioneerde, moderne Mahonyhouten en andere **MEUBILAIRE GOEDEREN**, bestaande hoofdzakelijk in: Mahonyhouten Bonheur du jour, Etagère, Linnenkasten, Eet-, Thee-, Speel-, Werk- en Canapé-Tafels, Canapé's en Stoelen, waaronder een geheel Meublement met Velours d'Utrecht, Voltaires, Palisanderhouten Piano, Schilderijen, Spiegels, Pendules, vergulde Kroon, Lusters, Carcellampen, verguld en wit Tafelservies, Kristal en Glaswerk, roode en blaauwe Oost-Indische Porseleinen, Ledekanten, Beddegoed, Mangel, Pers, Porseleinen en andere Kagchels, Tapijten, Karpetten, Lade- en Wasch-Tafels, Koper-, Tin- en Blikwerk, eenige Tuinsieraden, Bloembak en Tuintent; voorts eenig Tafelzilver, dito Koffijkan en Trekpot, dito Broodmand, Olie- en Azijnstel, Trommeltjes, Kandelaars, Tabakskomfoor, Saladevork, verder klein Zilver, en hetgeen ten dage der Verkooping te voorschijn zal worden gebragt.

Alles te bezigtigen ter plaatse voorschreven des Vrijdags en Zaturdags vóór de Verkooping den 15den en 16den April 1853, van des voormiddags 10 tot des namiddags ten 3 ure.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

In het *Heeren-Logement* aan den Burg, binnen *Leyden*, bij Opbod op Zaturdag den 23sten April en bij Afslag op Zaturdag den 30sten April 1853, beide des avonds ten 7 ure, van:

N°. 1. Een HUIS EN ERF, te *Leyden*, aan de oostzijde van de Mare, omtrent de Klaresteeg, bevattende twee Beneden- en twee Bovenkamers, Keuken, Kelder enz., geteekend Wijk VI. N°. 1183.

N°. 2. Een KOETSHUIS EN ERF met Stalling voor 4 Paarden, Hooizolder, Mest en Waterputten en goede Pomp, te *Leyden*, aan de zuidzijde van de Langebrug, omtrent het Berkendaal Straatje, geteekend Wijk IV. N°. 515.

Het Perceel N°. 1 is dadelijk te aanvaarden, en te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags van elke week vóór de Toewijzing van 11 tot 2 ure, op Toegang-Billetten door den Notaris af te geven; het Perceel N°. 2 is verhuurd tot 1 Januarij 1855 à *f* 80.— 's jaars, hetwelk is te bezigtigen des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags van 10 tot 11 ure.

Zullende tusschen de Veiling en Afslag, Verhoogingen worden aangenomen tegen genot van *een Vijfde* Verhooggeld, ten Kantore van den Notaris Mr. H. OBREEN, bij wien inmiddels nadere inlichtingen zijn te bekomen.

De Notaris S. M. HUMMEL, te *Lisse*, zal op Woensdag den 20sten April 1853, des voormiddags ten 10 ure, op de Bouwmanswoning gemerkt met No. 9, in de Gemeente *Warmond*, bewoond geweest door JOHANNES BLOM, in het Openbaar Verkoopen:

23 KALFKOEIJEN, 9 VAREKOEIJEN, 4 PINKVAARSEN, 6 HOKKELINGEN, eenige KALVEREN, 2 PAARDEN, 3 HERFSTVARKENS, 1 STIER, KIPPEN, RIJTUIGEN, TUIGEN, 12 Koperen MELKKETELS, 30 Koperen MELKMOUWEN, 200 à 300 KAASKOPPEN, 1 KAASPERS, KARNTON eenig GEROOKT SPEK en GEROOKT VLEESCH, en verder alle Bouwgereedschappen, tot de uitoefening van de *Zoetemelks-* en *Komijn-Kaasmakerij* benoodigd, en voorts eenen netten en zindelijken INBOEDEL, bestaande in: Tafels, Stoelen, Kasten, Spiegels, Schilderijen, Bedden met Toebehooren, Tafel- en Bedlinnen, Porselein, Koper-, Tin-, Glas- en Aardewerk en al hetgeen verder te Koop zal worden aangeboden.

Alles te bezigtigen op Dingsdag den 19den April vóór de Verkooping, van des voormiddags 10 tot des namiddags 4 ure.

Terwijl nadere onderrigting is te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris.

De Notaris S. M. HUMMEL, te *Lisse*, zal op Donderdag den 21sten April 1853, des voormiddags ten 10 ure op de Bouwmanswoning *Meer-en-Duin*, te *Lisse*, bewoond geweest door KLAAS VAN DER VELD, in het Openbaar Verkoopen:

8 KALFKOEIJEN, 5 VAREKOEIJEN, 2 PINKVAARSEN, 2 HOKKELINGEN, 2 ZEUGEN, 1 HERFSTVARKEN, 10 BIGGEN, 1 PAARD, EENDEN en KIPPEN, 1 KALVEREN-SCHUUR voor 20 Kalveren, RIJTUIGEN, TUIGEN, 1 KAASPERS, KARN, MELKMOUWEN, Koperen KETELS, en verdere Bouwgereedschappen, eene partij BLOEMBOLLEN, Dubbele Duc's van Tol, en voorts eenen netten en zindelijken INBOEDEL, bestaande in een Kabinet, Glazen Kast, Bureau, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Bedden met toebehooren, Wollen en Katoenen Dekens, Tafel- en Bedlinnen, Porselein, Koper-, Tin-, IJzer-, Glas- en Aardewerk en al hetgeen verder te Koop zal worden aangeboden.

Alles te bezigtigen op Woensdag den 20sten April vóór de Verkooping van des Voormiddags 10 tot des namiddags 4 ure.

Terwijl nadere onderrigting is te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris.

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 19den April 1853, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologien, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand December 1851.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

Voor Leesgezelschappen en Leesinrigtingen.

Best. de Wed. D. R. VAN WERMESKERKEN, Boekh. te *Tiel*, is aan de Geabonneerden dezer dagen verzonden:

De eerste Aflevering des tweeden Jaargangs van het

NIEUW GEHEEL OORSPRONKELIJK TIJDSCHRIFT VOOR NEDERL. LETTERKUNDE,

ONDER REDACTIE VAN

MR. W. VAN DE POLL,

GETITELD:

GELDERLAND.

Inhoudende, behalve Boekbeoordeelingen, in het Bijblad:

PROZA I. ERNESTINE, *Twee Broeders*, Novelle. 1. Het afscheid. 2. Verschillend en toch één. 3. Schaak Koningin. 4. Tweestrijd en wat Adolf besluit. 5. Hoe het Lonis ging. 6. Het geluk van Louis verstoord. 7. Welk een offer Anna had gebragt.

II. J. A. ENGEL, *Beelden uit het leven.* Novellen. I. *De Engel der verzoening.* 1. Lotsverwisseling. 2. Spoorwegmijmering. 3. Een huwelijk. 4. Acht jaar later. 5. Het zieke kind. 6. De Engel der verzoening. II. *Het vaderhuis.* 1. De begrafenis. 2. De nieuwe Heer. 3. De oude Klaas. 4. Het bezoek bij den Heer. 5. De Dominé. 6. Het medelijden. 7. Een Meidag. 8. Het vaderhuis.

III. J. J. BOESEKEN, geb. PELSENBURG, Koning David was ook eens een herder. Eene vertelling.

POEZIJ. I. R. C. H. RÖMER, *Ridder van Tuyl.* Geldersch Volksverhaal. 1. Bulkestein's Heer. 2. De jagt. 3. De strijd. 4. De hulp. 5. De dood. II. ANNA, *De laatste ure des jaars.* III. *Vergeten.*

De Tweede Aflevering is ter perse. Deze en volgende afleveringen zullen onder andere bijdragen bevatten van *Susanna Maria Böeseken*, *J. J. Cremer*, *E. W. van Dam van Isselt*, *H. R. Donkersloot*, *J. A. Engel*, *A. Ising*, *Joh. Hk. Jonckers*, *G. Haasloop Werner* en den Redacteur.

Dit Tijdschrift verschijnende jaarlijks, in zes afleveringen, uitmakende ongeveer 40 vel druks, in dier voege, dat elke jaargang, waarvan om de 2 maanden eene aflevering wordt uitgegeven, bestaat uit 2 boekdeelen, waarbij fraaije gesteendrukte titelvignetten, inhoud en omslagen gratis worden afgeleverd, prijs per jaargang *f* 6.—

Inhoud van den jaargang 1852 behalve de Boekbeoordeelingen in het Bijblad voor Nederl. Letterkunde.

PROZA. Mr. *van de Poll*, de inval der Noormannen te Tiel (1009). Dr. *Henry Riehm*, Proza en Poëzij (eene herinnering uit den Academietijd). Dr. *A. C. C. de Jongh*, Kijkjes in 't leven. *A. Ising*, een morgen op den Drachenfels. Dr. *Henry Riehm*, eene Reisherinnering uit het Schwarzwald. *T. van Westhreene Wz.*, Eene uit velen. Mr. *W. van de Poll*, de gestoorde Bruiloft. Episode uit de gesch. van Nijmegen (1589.) Dr. *J. van der Hels*, een Gijzelaar (1581). *J. C. W. Quack*, Ansfrid van Teisterbant. *Arnold*, eene Begrafenis, schets uit den Achterhoek. *Dionysius*, een Drentsche Pastorij in den hooibouw. Mr. *W. van de Poll*, Petrus Santvoort. De Predikant uit Rome. *G. Haasloop Werner*, Wandelingen over de Veluwe. *Herman*, een bezoek aan Arnhem en zijne Tentoonstelling. *J. S. van Merree*, goede Partijen. *T. van Westhreene Wz.*, Eene Weeze. *R. Duys*, Lindenoord. *C. Hooijer*, het Asijl Steenbeek. Dr. *P. H. Tijdeman*, Typen van Reizigers. *Mynoldina Böeseken*, Iets uit de Gevangenis. *J. A. Engel*, St. Nicolaas-Avond.

POEZIJ. *E. W. van Dam van Isselt*, de Mode. *A. van der Hoop*, *Jrs. Zoon* in het Album van het Lustslot Sonsbeeck bij Arnhem. Dr. *R. C. H. Römer*, de Muichelmoord. *Anna*, Marco Botsaris, Afscheid. *J. C. Gewin*, de Nevel en de Zon. *W. J. Hofdijk*, Foppoos eerste nacht in den toren van den Nyenburgh (13—14 Maart 1303.) *H. R. van Deyll*, (Dr. *Henry Riehm*,) de tweede wijding der Aarde. *Anna*, Herfstmijmering. *J. C. Gewin*, Herfst. Dr. *A. C. C. de Jongh*, de oude Doodgraver.

Uit deze opgave blijkt dat de Eerste Jaargang van Gelderland is zamengesteld uit de Lettervruchten van geachte en veelbelovende Auteurs.

Op grond van gedane toezeggingen hoopt de Redactie in den volgenden eene niet minder degelijk smaakvolle en zedelijke lectuur te leveren, waarvan de thans uitgegeven eerste Aflevering reeds ten bewijze strekt, terwijl de Uitg. moeite noch kosten zal sparen voor eene goede typographische uitvoering.

Het Tijdschrift wordt niet slechts aan HH. Directeuren van Leesgezelschappen, aan Leesinrigtingen en Leesbibliotheken, maar ook aan alle voorstanders onzer Nationale Letterkunde aanbevolen.

Aan hen, die den titel *Gelderland* te speciaal achten, wordt berigt, dat de eerste Jaargang ook verkrijgbaar is als Boekwerk onder den titel van:

MENGELINGEN.

Proza en Poëzij van Nederlandsche Auteurs.

Prijs der 2 Deelen met fraaije Titelvignetten en ingenaaid *f* 6.50.

De eerste Aflevering van 1853, en het Prospectus zijn in alle Boekwinkels, op aanvrage, verkrijgbaar.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 13 April.

			Laagste Koers.	Hoogste Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$64\frac{1}{8}$	$64\frac{7}{16}$	$64\frac{7}{16}$
Dito Certificaten	3		76	$76\frac{1}{8}$	$76\frac{1}{8}$
Dito dito	4		95	$95\frac{3}{8}$	$95\frac{3}{8}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$		$93\frac{3}{4}$	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$		—	—	—
O. I. Leening	4		$95\frac{1}{4}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg			—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$		—	—	—
Haarlemmermeer	5		$103\frac{1}{8}$	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3		—	—	—
Dito dito	5		—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5		$108\frac{1}{2}$	$108\frac{5}{8}$	$108\frac{5}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	5		$107\frac{5}{8}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5		97	—	—
Dito 1840	4		$92\frac{1}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4		$91\frac{7}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	4		—	—	—
Inschrijving in Assign.	6		—	—	—
Certificaten van dito	6		$73\frac{3}{8}$	$73\frac{9}{16}$	$73\frac{9}{16}$
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	*f*	164	—	—
Dito Obligatiën	4		87	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1	pCt.	$23\frac{7}{8}$	$24\frac{1}{16}$	24
Dito Obligatiën	3		$47\frac{7}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3		$42\frac{9}{16}$	$42\frac{7}{8}$	$42\frac{7}{8}$
Bewijzen Coupons			$6\frac{3}{8}$	$6\frac{5}{16}$	$6\frac{1}{16}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll	5		—	—	—
Dito	4		—	—	—
Dito Metall.	5		$81\frac{1}{4}$	$81\frac{9}{16}$	—
Dito Nieuwe	5		$93\frac{1}{4}$	$93\frac{3}{8}$	$93\frac{3}{8}$
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$		$41\frac{11}{16}$	$41\frac{7}{8}$	—
BELGIË, Banc.	$2\frac{1}{2}$		—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$		$52\frac{1}{4}$	$52\frac{3}{8}$	—
BRAZILIË, 1824 100 £	5		—	—	—
PORTUGAL, te Londen	5		$41\frac{5}{8}$	42	42
Dito dito	4		$39\frac{3}{8}$	$39\frac{11}{16}$	$39\frac{5}{8}$
VENEZUELA	$3\frac{1}{2}$		40	—	—
MEXICO	5		$26\frac{13}{16}$	$26\frac{7}{8}$	$26\frac{13}{16}$
AMERIKA, Bankactiën			$5\frac{1}{16}$	$5\frac{1}{8}$	—

Grieken $7\frac{1}{8}$ $7\frac{3}{8}$.

Braz. 1839, £ 100, 5 pCt. $100\frac{1}{2}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.80 à 90.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.